

**Delegation för kunskapsområdet
företagshälsovård**

S 2009:01

Socialdepartementet

Huvudsekreterare

Eva Lehdal

Telefon 08-4054147

Mobil 070-698 4147

E-post eva.lehdal@social.ministry.se

FHV-delegationens rapport 2010

Regeringen beslöt den 26 mars 2009 att inrätta en delegation (S 2009:01) för kunskapsområdet företagshälsovård – *FHV-delegationen*. Uppdraget framgår av regeringens direktiv 2009:18. Enligt dessa ska FHV-delegationen årligen i december lämna en rapport till Socialdepartementet om utvecklingen inom området. Rapporten utgör även en arbetsredogörelse som enligt 12 § kommittéförordningen (1998:1474) ska lämnas till departementet varje år.

1. FHV-DELEGATIONEN

FHV-delegationens uppdrag gäller fr.o.m. den 1 april 2009 och längst december 2011. Delegationen leds av ordföranden Rune Åberg. Ledamöter är Sven Bergström (LO), Ned Carter (SKL), Ulrika Hagström har under året ersatts av Jana Fromm (TCO), Johnny Johnsson (FSF), Karin Karlström (Saco), Erik Luthander har under året ersatts av Ingrid Wangerud (Försäkringskassan), Bodil Mellblom (Svenskt Näringsliv), Ywonne Strempl (Arbetsmiljöverket) och Gunnar Sundqvist (Arbetsgivarverket). Jan Larsson (Socialstyrelsen) har lämnat uppdraget som ledamot i delegationen och för närvarande finns ingen ersättare utsedd. Annika Vänje har också avgått och Högskoleverket har meddelat att man inte avser föreslå någon ny ledamot. Till delegationen finns ett kansli knutet (Eva Lehdal och Marie Dahlgren).

FHV-delegationen har sammanträtt fyra gånger under 2010. Delegationen har gett Arbetsmarknads- respektive Socialdepartementet till känna delegationens diskussion om kvarvarande frågeställningar efter uppdragets sluttid. En av frågorna handlar om företagshälsovårdens kompetensförsörjning av specialistläkare (se avsnitt 2.4).

FHV- delegationens verksamhet redovisas under fyra rubriker vilka motsvarar uppdraget:

- De långa professionsutbildningarna för företagshälsovården (avsnitt 2.1)
- Den treåriga utbildningssatsningen till stöd för utvecklingen av företagshälsovården (avsnitt 2.2)
- Stödja utvecklingen av företagshälsovård mot ett tvärsektorielt kunskapsområde (avsnitt 2.3)
- Den nya specialiseringstjänstgöringen i Arbets- och miljömedicin (avsnitt 2.4).

2. VERKSAMHET

2.1. De långa professionsutbildningarna för företagshälsovården

Under 2009 avslutades uppdragsutbildningarna av de långa professionsutbildningarna för företagshälsovårdens personal med undantag av kortare kurser till stöd för företagshälsovårdens utveckling (avsnitt 2.2) och företagsläkarkurser (avsnitt 2.4).

Parallellt med att de långa FHV-utbildningarna avslutades, påbörjades arbetet med att integrera dessa i högskolans reguljära utbildning.

2.1.1 Integrering av FHV-utbildningar i reguljär högskoleutbildning

FHV-delegationen har fortsatt att samarbeta med de lärosäten som har svarat för uppdragsutbildningarna och som visat intresse av att ha dessa utbildningar inom ramen för sitt eget utbud. Integrerings- och utvecklingsarbetet har i huvudsak finansierats gemensamt av delegationen och respektive högskola. Härigenom har fyra noder eller centra åstadkommit i landet. I Umeå, Stockholm och Lund tar man ett samlat grepp över flera utbildningar för företagshälsovårdens yrkesgrupper. Även i Örebro ges ett utbildningsprogram för en profession. Högskoleutbildningarna görs också alltmer tillgängliga genom distansundervisning och webbaserade inslag. (Se vidare avsnitt 2.1.2.)

De tidigare FHV-utbildningarna, vilka var olika poängsatta från 15 hp till 60 hp, ledde inte till någon examen. Dessa utbildningarna har nu konverterats till avancerad nivå, vilka ger magister- eller masterexamen. För att nå detta resultat har lärosätena samarbetat internt över både institutions- och fakultetsgränser. En av utmaningarna har varit att få genomslag för den multidisciplinära kompetensen och teamarbetet i utbildningsplaneringen. Detta underlättas nu av att utbildningarna ligger på samma nivå och omfattning. I de nya programmen eftersträvas balans mellan yrkesgemensamma kurser och interprofessionell utbildning med

specifik fördjupning för respektive yrkesinriktning. En annan problemställning gäller kontakterna med arbetslivet och FHV-branschen under utbildningstiden. Den traditionella verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) kräver att kvalificerade handledare finns i den verksamhet där detta utbildningsmoment ska genomföras. Eftersom handledare på magisternivå inte finns i tillräcklig omfattning inom företagshälsovården prövas också andra vägar såsom praktik, studiebesök, projektarbeten, mentorskap, ”låna student” m.m. för att åstadkomma en så verksamhetsnära utbildning som möjligt. I en av delegationen genomförd workshop med berörda högskolor om VFU låg fokus mer på att väva in praktik och verksamhetsnära kontakter genomgående under utbildningens gång.

Programmets namn skiljer sig något åt mellan lärosätena. Detta återspeglar också att man ser målgruppen såsom varandes större än själva FHV-branschen. Ur högskolornas perspektiv är det avgörande att få tillräckligt många studeranden för att kunna genomföra utbildningarna. Flera av de ingående kurserna i programmen kommer också kunna läsas fristående bl.a. som vidareutbildning för FHV-personal m.fl.

FHV-delegationen följer nära utvecklingsarbetet hos de berörda högskolorna genom skriftliga och muntliga lägesrapporter. Liksom under föregående år har delegationen även i år anordnat workshop kring speciella frågeställningar för integreringsarbetet:

- Den 12 april 2010 - en workshop om frågeställningen hur man kan arbeta med högskoleutbildningar inom arbetsmiljöområdet och specifikt för arbetsmiljöingenjörer.
- Den 28 maj 2010 - en workshop om verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom företagshälsovården.

De hittillsvarande erfarenheterna av högskolornas arbete med de nya magisterprogrammen är mycket goda. Programmen är redan igång eller startar nästa läsår. Det finns dock vissa farhågor att en del av utbudet inte blir tillräckligt känt och därmed inte efterfrågat, varför utbildningar riskerar att ställas in. Under året har FHV-delegationen genomfört särskild information om de nya utbildningarna bl.a. till branschen samt planerar ytterligare stödinsatser för att främja etableringen. Mer om detta i avsnitt 2.1.3.

2.1.2 Noder för FHV-utbildningar

Nod	Lärosäte	Nya FHV-utbildningar
Umeå	Umeå Universitet	Magisterprogram i Arbetsliv och Hälsa, 60 hp, med fyra inriktningar
Stockholm	Karolinska Institutet och Kungliga Tekniska Högskolan i samarbete	Magisterprogram i Arbete och Hälsa, 60 hp, med fyra inriktningar
Lund	Lunds Universitet	Masterprogram i medicinsk vetenskap, 120 hp, med huvudområde arbetsterapi, omvårdnad respektive sjukgymnastik/specialisering i Arbetsmiljö och Hälsa
Örebro	Örebro Universitet	Företagssköterskeprogram, 60 hp, (magisterprogram)

UMEÅ

Vid Umeå Universitet startar hösten 2011 **Magisterprogrammet i Arbetsliv och Hälsa, 60 hp**, vilket har fyra inriktningar; arbetsmiljöteknik, företagssköterska, ergonomi och beteendevetenskap. *Arbetsmiljöteknik* utgör en utveckling av den tidigare uppdragsutbildningen för arbetsmiljöingenjörer. Övergångsvis bedrivs arbetsmiljöingenjörsutbildningen, 60 hp, även som fristående kurs på grundnivå. Umeå Universitet har ytterligare kurser mellan 7,5 - 15 hp vilka vänder sig till företagshälsovårdens personal m.fl.

STOCKHOLM

I Stockholm samarbetar Karolinska Institutet (KI) och Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) om FHV-utbildningarna. **Magisterprogrammet i Arbete och Hälsa, 60 hp**, startar hösten 2011 med fyra inriktningar; teknik och hållbart arbetsliv, företagssköterska, ergonomi samt beteendevetenskap. Inriktningen *Teknik och hållbart arbetsliv* vänder sig till arbetsmiljöingenjörer m.fl. Övergångsvis bedrivs följande kurser av KI som fristående: *Företagshälsovård för sjuksköterskor, 60 hp*; *Företagshälsovård för sjukgymnaster/ergonomer, 30 hp*; *Företagshälsovård för beteendevetare, 15 hp*. Dessa kurser är i huvudsak desamma som när de bedrevs som uppdragsutbildning. KTH hade för hösten 2010 annonserat om två kurser om vardera 7,5 hp; *Arbete – hälsa – organisation*; *Hållbar utveckling i ett socialt och ekologiskt perspektiv*. Båda kurserna ställdes in på grund av för få sökanden.

LUND

Lunds Universitet anordnar **Masterprogram i medicinsk vetenskap med huvudområde arbetsterapi, omvårdnad respektive sjukgymnastik med möjlighet till specialisering i arbetsmiljö och hälsa respektive gerontologi, 120 hp**. Den första kursen under året inom specialiseringen är *Arbetsmiljö och hälsa – företagshälsovårdens mål, inriktning och arbetsätt*, 7,5 hp. Flera kurser som ingår i specialiseringen kommer även kunna läsas fristående: *Arbetsmiljö och hälsa – med inriktning ergonomi och mental hälsa*, 7,5 hp; *Arbetsmiljö och hälsa – människa, teknik och miljöfaktorer*, 7,5 hp; *Arbetsmiljö och hälsa – arbetsförmåga, arbetsanpassning och rehabilitering*, 7,5 hp. Samtliga kurser är planerade att genomföras som interprofessionella kurser där man examineras inom sitt huvudområde, dvs. man deltar både i teamträning och i yrkesspecifik träning. För den första kursen är behörighetskraven endast 90 hp på grundnivå för att främja en bred rekrytering.

ÖREBRO

Örebro Universitet inrättade ett **Företagssköterskeprogram, 60 hp**, från och med hösten 2009, vilket leder till en **magisterexamen inom omvårdnadsvetenskap**. Örebro Universitet öppnar också vissa kurser i programmet så att dessa kan läsas av fler kategorier än sjuksköterskor. En sådan är kursen *Omvårdnadsvetenskap, Företagshälsovård*, 7,5 hp (avancerad nivå). Lärosätet genomför också en *Handledarkurs* på distans.

2.1.3 Etablering av de nya högskoleutbildningarna med inriktning företagshälsovård

Informationsinsatser

För att understödja och informera om bl.a. de nya högskoleutbildningarna med inriktning företagshälsovård finns från och med årsskiftet 2009/2010 FHV-delegationens hemsida - www.fhvdelegationen.se. För att göra webbsidan känd och därigenom få ut information om högskolornas utbud, genomfördes en informationssatsning med budskapet "De nya FHV-utbildningarna är här!". Annonser publicerades i papperstidningar och i förekommande fall även i motsvarande webbtidningar: *Arbetsliv* inkl. mässkatalog *Elmia 2010*, *Arbetsmarknaden*, *Du och jobbet*, *Fysioterapi*, *Företagssköterskan*, *Omvårdnadsmagasinet*, *Socialpolitik* och *Socionomen*.

Mässdeltagande

FHV-delegationen medverkade i mässan *Elmia Arbetsmiljö* i Jönköping 18-20 maj 2010 med egen monter. Delegationen inbjöds av arrangörerna att delta i *Fråga experten* på temat *Nya utbildningsmöjligheter för*

arbetsmiljöingenjörer och företagshälsovård! Delegationen hade också ett kortare seminarium om *Utbildning och forskning för företagshälsovården – aktuella satsningar*. FHV-delegationens monter bemannades av kansliet samt gästades av representanter från KTH, Lunds Universitet, Umeå Universitet och Örebro Universitet där dessa också hade eget informationsmaterial. Det visade intresset för arbetsmiljöingenjörsutbildningen under mässan har bidragit till ett närmare samarbete mellan Umeå Universitet och KTH.

Nätverksstöd

I syfte att stärka etableringen av de nya magister- och masterprogrammen stödjer FHV-delegationen ett fortsatt utvecklingsarbete med inriktning på samarbete och nätverksbildande mellan noderna samt information och marknadsföring. Även visst pedagogiskt utvecklingsarbete kommer ifråga. Av nodernas förslag prioriteras särskilt:

- Gemensamma utvecklingsprojekt om magisterprogrammet *Arbetsmiljöteknik* i samarbete mellan Umeå Universitet och KTH
- Nätverkssamarbete om magisterprogrammet för beteendevetare respektive magisterprogrammet för sjukgymnaster/arbetsterapeuter mellan Umeå Universitet och KI
- Marknadsföring av magisterprogrammen vid KI-KTH särskilt *Teknik och hållbart arbetsliv*, samt marknadsföring av masterprogrammet vid Lunds Universitet.

2.2 Den treåriga utbildningssatsningen till stöd för utvecklingen av FHV

För att främja företagshälsovårdens utveckling har statsmakterna beslutat om medel för en utbildningssatsning utifrån statens intresse att företagshälsovården ska kunna medverka till förbättringar i fråga om samordning av insatser för snabb återgång i arbete och medverka till att förbättra sjukskrivningsprocessen. Satsningen gäller perioden 2009 – 2011.

Sedan januari 2010 gäller Förordning (2009:1423) om bidrag till företagshälsovård med vissa insatser inom rehabiliteringsområdet. I BP 2011 framhålls att den utvidgade företagshälsovården ska utöver det som framgår av arbetsmiljölagen även tillhandahålla tjänster för att tidigt initiera och koordinera lämpliga medicinska, rehabiliterande och arbetsanpassade insatser. Företagshälsovården ska även ha kunskap om förhållanden på den anställdes arbetsplats och ha tillgång till kompetens inom områdena arbetsorganisation, beteendevetenskap, ergonomi, hälsovetenskap, medicin, rehabilitering och teknik. Vidare ska de

tillhandahålla underlag beträffande den anställdes nedsättning av arbetsförmåga i enlighet med Försäkringskassans krav.

FHV-delegationen planerar och initierar kompetenshöjande aktiviteter utifrån företagshälsovårdens utvidgade roll men även med tanke på de nuvarande uppgifterna inom områdena arbetsmiljö och rehabilitering. Utifrån denna inriktning utformas unika kurser och seminarier för målgruppen. Aktiviteterna är i flera fall lämpliga för team från samma hälsa och/eller för olika yrkeskategorier samtidigt. Genomgående har kursutbudet tagits emot mycket positivt och efterfrågan är stor. I mån av resurser och kapacitet ges kurserna flera gånger. Verksamheten är föremål för fortlöpande uppföljning och utvecklas kontinuerligt. Delegationen överväger hur innehållet i de framtagna kurserna bäst kan förvaltas efter delegationens avveckling. Under hösten har ett arbete startat i samarbete med KTH för att i ord och bild dokumentera och informera om kunskapsområdet företagshälsovård delvis baserat på nedanstående kurser.

Kurser

Under 2010 har följande kurser genomförts inom ramen för den treåriga utbildningssatsningen.

Kurs	Anordnare	Antal kurser	Antal deltagare, cirka
<i>Rehabkoordinator i FHV, 7,5 hp</i>	KI	6	150
<i>Arbetsförmågebedömning, 7,5 hp</i>	KI	2	50
<i>Kommunikation och påverkan – FHV som strategisk partner</i>	KI	3	70
<i>Företagshälsovårdskunskap – arbetsmiljö, ledarskap, organisation och hälsa, 7,5 hp</i>	KTH	2	60
<i>ICF – vidareutbildning för företagsläkare</i>	SFLF	1	16
Summa kursdeltagare, cirka			346

KI = Karolinska Institutet; KTH = Kungliga Tekniska Högskolan; SFLF = Svensk Företagsläkarförening

Rehabkoordinator i FHV, 7,5 hp. Kursen vänder sig till de som arbetar inom företagshälsovård med koordinerande insatser inom rehabiliteringsprocessen. Utbildningen behandlar företagshälsovårdens roll som koordinator i rehabiliteringsprocessen gentemot den sjukskrivna och övriga parter såsom till exempel arbetsgivaren och Försäkringskassan. Utbildningsanordnare är KI, som har genomfört sex

kurser framför allt i Stockholm men även i Göteborg och Malmö. Totalt har ca 150 personer från företagshälsovården genomgått denna kurs.

Arbetsförmågebedömning, 7,5 hp. Kursen anordnas av KI och vänder sig till de som arbetar med bedömning av arbetsförmåga inom företagshälsovården. Syftet med kursen är att kursdeltagaren fördjupar sina kunskaper om bedömning av funktionstillstånd och funktionshinder avseende arbetsförmåga. Under 2010 har två kurser genomförts i Stockholm.

Kommunikation och påverkan – FHV som strategisk partner. Kursen ges av KI men är inte poänggivande. Utbildningen vänder sig till de som arbetar inom företagshälsovården med kundrelationer, upphandling, avtal m.m. – t.ex. som chef, verksamhetsledare eller kundansvarig. Kursen behandlar företagshälsovårdens roll och förhållningssätt som strategisk partner i arbetsmiljöfrågor för ett långsiktigt och hållbart arbetsliv. Under 2010 har tre kurser genomförts i Stockholm och Malmö.

Företagshälsovårdskunskap – arbetsmiljö, ledarskap, organisation och hälsa, 7,5 hp. Denna kurs ges av KTH/Skolan för Teknik och Hälsa. Utbildningen är lämplig för alla yrkeskategorier inom företagshälsovården och tar bl.a. upp vad det innebär att arbeta inom företagshälsovårdens verksamhetsområde. Kursen är lämplig för nyanställda men även för de som varit med ett tag. Det är en fördel att flera personer från samma arbetsplats, gärna från olika yrkeskategorier, deltar tillsammans. Syftet är bl.a. att öka förståelsen för de olika yrkesrollerna och främja det professionella samarbetet i verksamheten. Under 2010 har två kurser genomförts i Stockholm.

I samarbete med Svensk Företagsläkarförening har en vidareutbildningskurs i ICF (International Classification of Functional Disorders) på två studiedagar genomförts för företagsläkare.

Flera av ovan nämnda kurser planeras även för 2011 som uppdragsutbildning. Därtill kommer kurs *Försäkringsmedicin för Företagsläkare, 7,5 hp*, vid Göteborgs Universitet och kurs *Arbetsmiljö och hälsa – företagshälsovårdens mål, inriktning och arbetssätt, 7,5 hp*, vid Lunds Universitet att genomföras.

Seminarier

Under 2010 har följande seminarier genomförts:

- Halvdagsseminarium 22 januari i Rosenbad med anledning av den nya Förordningen (2009:1423) med bl.a. medverkan av socialförsäkringsministern. 120 personer deltog.

- Halvdagsseminarium 4 juni i Rosenbad om ”Arbetsmiljö, hälsa och framgång – ett självklart samband?”. 100 personer deltog. Seminariet spelades in och finns tillgängligt på delegationens hemsida.
- Heldagsseminarium 7 december om ”Kvinnohälsa i arbetslivet – inspirationsseminarium med vetenskaplig inriktning” i Stockholm med drygt 110 deltagare.
- FSF (Föreningen Svensk Företagshälsovård) anordnade tillsammans med Försäkringskassan och FHV-delegationen sex halvdagskonferenser runt om i landet i början av december. Målgrupp var ledning för företagshälsovård och/eller personer som svarar för genomförande av förordningen respektive kompetensförsörjning inom företagshälsovård. Vid dessa träffar diskuterades bl.a. arbetet inom sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Erfarenheterna från utbildningsomgångarna av kursen Rehabkoordinator togs upp samt den nya specialiseringstjänstgöringen i Arbets- och miljömedicin.

2.3 Stödja utvecklingen av företagshälsovården mot ett tvärsektoriellt kunskapsområde

Forskningsprogram Företagshälsovård

FHV-delegationen och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) har, mot bakgrund av sina respektive uppdrag, samarbetat om ett nytt forskningsprogram *Företagshälsovård* för en sexårsperiod. De tre första åren finansierar delegationen och FAS de tre sista. Delegationen har avsatt sju miljoner kronor per år och FAS lika mycket. Utlysningen har skett i FAS regi. Huvudsyftet med programmet är att lyfta företagshälsovård till ett tvärsektoriellt kunskapsområde.

Verksamhetsfältet innefattar företags- och organisationsspecifika insatser i syfte att bidra till goda arbetsvillkor i arbetslivet, minska sjukskrivningarna och stödja återgången i arbetet. Det är således fråga om proaktiva såväl som reaktiva insatser och om insatser riktade mot arbetsorganisation såväl som mot individ. Det är av särskilt stort intresse att öka kunskaperna om det förebyggande arbete som syftar till att minska riskerna för arbetsrelaterad ohälsa. I forskningsprogrammet betonas att det är företagshälsovårdens arbetssätt som står i centrum. Forskningsprogrammet är mång- och tvärvetenskapligt till sin karaktär och inte riktad till någon eller några specifika discipliner.

Eftersom forskning om företagshälsovård är mycket begränsad i Sverige är förhoppningen att programmet ska leda till att sådan forskning etableras och lever vidare efter denna satsning. För detta krävs att seniora forskare engagerar sig på längre sikt och att yngre forskare intresserar sig för området. Därför utlyste FAS dels medel för en professur med ansvar

för att utveckla forskningsfältet samt kringresurser till denne, dels två programstöd för forskargrupper som till sig också förväntas knyta doktorander, dels medel för nätverksstöd mellan forskare såväl inom landet som internationellt. Nätverken kan även involvera praktiker och andra intressenter.

FAS beslut

FAS styrelse ställde sig i november bakom den enhälliga expertgruppens förordande att ge professuren till Irene Jensen vid KI. Professuren finansieras i tre år och kan förlängas i ytterligare tre år. Hon kommer även leda ett av två forskningsprogram finansierade inom ramen för denna forskningssatsning. Det andra programmet leds av Ewa Wigaeus Tornqvist vid Ergonomiavdelningen på KTH. Nätverken leds dels av Magnus Svartengren, KI, dels av Margareta Torgén, Institutionen för medicinska vetenskaper, Arbets- och miljömedicin, Uppsala Universitet.

- Programstöd FHV till Irene Jensen, KI: Interventions- och implementeringsforskning inom området företagshälsovård. Utveckling och utvärdering av kostnadseffektiva metoder för att främja arbetsförmåga, hälsa och produktivitet.
- Programstöd FHV till Ewa Wigaeus Tornqvist, KTH: Framtidens företagshälsovård – ett forskningsprogram för ständig utvärdering, lärande och förbättring.
- Nätverk FHV till Magnus Svartengren, KI: Nätverk för framtidens företagshälsovård – forskning för kontinuerlig utvärdering, lärande och förbättring.
- Nätverk FHV till Margareta Torgén, Uppsala Universitet: Nätverk för FoU inom området företagshälsovård.

2.4 Den nya specialiseringstjänstgöringen i arbets- och miljömedicin

Läkare legitimerade före den 1 juli 2006 kan till och med 2013 erhålla den gamla specialiteten i *Företagshälsovård*. För att bli godkänd behövs bl.a. fullgjord företagsläkarkurs på 22,5 hp. FHV-delegationen har för sin verksamhetsperiod 2009-2011 upphandlat sex sådana kurser av Göteborgs Universitet och Uppsala Universitet. Därefter tar den nya specialiseringstjänstgöringen i Arbets- och miljömedicin vid. Delegationen har också avsatt resurser för utbildning av handledare för företagsläkarkursen i Svensk Företagsläkarförenings (SFLF) regi. Under 2010 har tre handledarkurser genomförts.

Läkare som vill få specialistkompetens i företagshälsovård och som är legitimerade efter 1 juli 2006 måste utbilda sig i *den nya specialiteten Arbets- och miljömedicin*. För den framtida kompetensförsörjningen av

företagsläkare följer och analyserar FHV-delegationen utvecklingen av den nya specialiseringstjänstgöringen samt överlägger med berörda parter om eventuella problem och lösningar. FHV-delegationen tillskrev Socialdepartementet den 1 december 2009 för att uppmärksamma regeringen på att det nya utbildningssystemet inte kommer att generera några specialistläkare till företagshälsovården framöver. Delegationen presenterade tre tänkbara åtgärder varav framför allt en förespråkades. Den innebar att med högst något år förlänga den ”gamla” modellen med specialistbevis som företagsläkare, men framför allt att utforma ett enklare och billigare sätt att nå specialistkompetens i Arbets- och miljömedicin dock med bibehållet krav på utbildning i specialitetens kärnämne. Socialdepartementet inhämtade synpunkter på delegationens skrivelse från Socialstyrelsen (2010-05-10). Det åtgärdsförslag som fann styrelsens gillande var det alternativ med tillskott av statliga medel som möjliggör en bibehållen kompetens enligt de krav som föreskrifterna på området ställer. FHV-delegationen har således i sin fortsatta analys om hur man kan nå realistiska utbildningsvolymerna för företagshälsovårdens behov utgått ifrån Socialstyrelsens ställningstagande.

FHV-delegationen har i skrivelse den 8 juli 2010 återkommit till Socialdepartementet i frågan med ett förslag om en försöksverksamhet med statligt stöd för att åstadkomma utbildning av specialistläkare för företagshälsovården. Delegationen tar sin utgångspunkt i den specialiseringstjänstgöring i Arbets- och miljömedicin som följer av Socialstyrelsens regelverk och den utbildningsbok som föreningen Svensk Arbets- och Miljömedicin (SAMF) har tagit fram. Delegationen utgår i sina beräkningar ifrån två läkarkategorier, vilka kommer ha olika genomströmningstakt i specialiseringstjänstgöringen. Det är dels ”äldre” läkare med tidigare specialistkompetens och dels ”yngre” legitimerade läkare men utan specialistkompetens. Eftersom det är osäkert hur attraktiv utbildningen kan bli för de olika läkarkategorierna, förespråkar delegationen en försöksverksamhet för att vinna erfarenhet för beslut om fortsättning. Socialstyrelsen har i kommentar (2010-09-06) poängterat vikten av att styrelsens föreskrifter står fast för att bidra till ett tydligt regelverk för hälso- och sjukvården och blivande specialistläkare och att inga undantagsregler skapas som kan urholka kvaliteten i specialiseringstjänstgöringen. Socialstyrelsen stödjer delegationens förslag att man under en övergångsperiod tillskjuter statliga medel för specialiseringstjänstgöringen i Arbets- och miljömedicin.

Under hösten 2010 har delegationen haft kontakt med företagshälsovård, arbetsmiljö- och miljömedicinska kliniker, FSF, SAMF, SFLF, SKL, IPULS samt Socialstyrelsen. I de ovan nämnda regionala

halvdagskonferenserna i december togs den nya specialistutbildningen upp med representanter för FHV-branschen (avsnitt 2.2).

Under hösten 2010 har delegationens undersökning fortsatt om hur en försöksverksamhet av specialiseringstjänstgöringen kan läggas upp och genomföras med start 2011. För att komma framåt i frågan förutsätter detta dels samarbete med företagshälsovård och arbets- och miljömedicinska kliniker, dels att delegationen av regeringen får uppdrag och resurser för att genomföra en försöksverksamhet.